

se til bl.a. xenotransplantation finder sted internationalt i store forskergrupper. Dem både kan og vil vi i fremtiden samarbejde med, når klinisk xenotransplantation er en realitet. Danske læger bliver dermed i stand til at foretage xenotransplantation meget kort efter, at disse er introduceret, men vi har erkendt, at vi ikke bliver de første, og – slutter han – der er således tid til at introducere en relevant lovgivning. Altså efterlyser denne forsker også relevant lovgivning.

Der er en anden afdelingslæge i Sundhedsstyrelsen, Peter Saugmann-Jensen, som siger, at princippet i den vejledning, vi udsendte sidste år, er, at man kun kan indføre en metode uden om komitésystemet, hvis den fagligt er dokumenteret bedre end det eksisterende.

Og han siger, at i nødsituationer følger det af dansk lov, at læge og patient har vidtgående adgang til at arrangere noget mellem sig og udføre det, de beslutter. Der er altså absolut ingen blokering i dansk lovgivning for, at der under særlige omstændigheder kan udføres et enkelt tilfælde af xenotransplantation i Danmark, som det er nu, fordi vi ingen lovgivning har. Lovgivningen gør det i teorien muligt i visse tilfælde også uden om komitésystemets kontrol og godkendelse.

Man kunne spørge, siger professor Ølgaard så, om der ikke i dansk lovgivning står noget om, at det må man ikke, hvis der var en risiko for, at man kunne overføre sygdomme. Nej, det er der ikke, slutter professor Ølgaard. Så også han efterspørger lovgivning på området.

Derfor står Kristeligt Folkeparti fast på, at der er brug for lovgivning på området, og derfor står vi fast på vores forslag til vedtagelse, hvor vi opfordrer regeringen til lovgivningsmæssigt at sikre, at forsøg eller behandling med xenotransplantation fra dyr til mennesker ikke finder sted, før der foreligger en folketingsbeslutning herom.

Sundhedsministeren (Arne Rolighed):

Kort til fru Margrete Auken kan jeg sige, at vi ikke i dag har tilstrækkelige regler til at sikre langsigtet kontrol af modtagere af dyreorganer for at spore smittekim stammende fra donordyret, så derfor vil udgangspunktet være, at skal vi sætte de her behandlinger i gang, skal vi i Folketinget.

Lad det nu stå åbent til den endelige udredning, men udgangspunktet vil være, at vi skal i Folketinget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 46 af Niels Bloch Jespersen (S), Tove Fergo (V), Henriette Kjær (KF), Margrete Auken (SF), Susanne Clemensen (CD) og Elisabeth Arnold (RV) (se foran) vedtoges med 89 stemmer (S, V, KF, SF, CD, RV, FRI og Mogens Andreasen (UP)); 12 (DF, EL, KRF og Frank Dahlgaard (UP)) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 47 af Tove Videbæk (KRF) og Birthe Skaarup (DF).

Forslag til vedtagelse nr. V 48 af Søren Kolstrup (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 68:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning m.m.

Af Gitte Lillelund Bech (V) og Knud Erik Kirkegaard (KF) m.fl.
(Fremsat 12/12 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Ikke for at fratage nogen lysten til at lytte, men bare for at det ikke skal være nogen overraskelse: Regeringen kan ikke tilslutte sig forslaget om at ophæve kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning.

Når vi har den holdning, er det ikke kun, fordi vi er vedholdende, og fordi vi har haft den holdning de andre efterhånden mange gange, vi har diskuteret det her forslag i Tinget, men fordi der faktisk er en række fornuftige grunde til det.

I den forbindelse, og da der jo er sket noget, siden vi sidst drøftede det, kan jeg dog ikke undertrykke en stille undren over Venstres vedholdenhed, når det gælder om at gå enegang uden om folkeskoleforligskredsen i den her sag. Det er vel ikke sådan, at når regeringen tager et initiativ med hensyn til fripladser i skolefritidsordninger, så er det forligsbrud, men når Venstre tager initiativ i spørgsmålet om skolens undervisning, så er der fri bane?

I øvrigt kan jeg fortælle, at gennemførelsen af regeringens handlingsplan med titlen »Bedre integration – en samlet handlingsplan« faktisk er i meget god gænge, også for så vidt angår initiativer inden for modersmålsundervisningen. Undervisningsministeriet vil således meget snart kunne sende den nye bekendtgørelse om modersmålsundervisning med tilhørende organisatorisk vejledning til høring, og Uddannelsesudvalget vil selvfølgelig parallelt få tilsendt høringsmaterialet.

Jeg vil på ny også understrege, hvad jeg tidligere har sagt, nemlig at det ikke er noget enestående for den danske folkeskole at tilbyde modersmålsundervisning til børn med udenlandsk baggrund. Et EF-direktiv fra 1977 forpligter medlemslandene til at fremme undervisningen i hjemlandets sprog for børn af migrantarbejdstagere. Direktivets anvendelse er ganske vist kun forpligtende i forhold til børn fra andre EU-lande, som her i landet kun udgør en lille del af de tosprogede elever, men jeg ville finde det både sært og betænkeligt, hvis der i folkeskolen skulle skelnes mellem børn fra EU-lande og børn fra øvrige lande med hensyn til denne rettighed.

I Danmark har vi derfor fulgt henstillingen fra EU-landenes undervisningsministre om at lade direktivets principper finde tilsvarende anvendelse for børn fra øvrige lande.

I tilgift hertil findes art. 29 C i FN's børnekonvention, konventionen, som blev en del af dansk ret i 1992, og selv om konventionen ikke udtrykkeligt foreskriver, at alle børn skal tilbydes modersmålsundervisning, er den dog udtryk for den vægt, der skal lægges på barnets egen kulturelle identitet, dets sprog, dets værdier i undervisningen. Det er min opfattelse, at vi i Danmark lever endog meget godt op til intentionerne bag konventionen, når kommunerne har pligt til at tilbyde modersmålsundervisning.

Jeg har ved de tidligere behandlinger fremhævet, at modersmålsundervisningen ikke er en hindring for, at tosprogede børn lærer dansk, men at et veludviklet modersmål tværtimod gi-

ver børnene de bedste betingelser for at tilegne sig et andet sprog.

Ligeledes har jeg tidligere sat spørgsmålstegn ved udsagnet om, at tilegnelsen af dansk forbedres ved, at det beløb, der i dag går til modersmålsundervisning, anvendes til mere danskundervisning. Der er ikke grundlag for at sige noget endegyldigt herom, og efter min mening lader de to ting sig ikke sammenligne.

Ifølge forslaget skal kommunerne i højere grad tilskyndes til at få tosprogede børn til at gå i børnehave fra deres tredje leveår, det punkt, der vedrører socialministerens ansvarsområde. I de følgende bemærkninger giver jeg derfor udtryk for socialministerens opfattelse, naturligvis med undtagelse af det, som knytter sig til folkeskoleloven.

Indenrigsministerens Integrationsudvalg har bl.a. stillet forslag om styrkelse af sprogstimuleringen og øget anvendelse af dagtilbud for børn.

Vedrørende tosprogede børn i dagtilbud vil Socialministeriets vejledning om dagtilbud blive uddybet ved en omtale af bl.a. information til forældre for at øge deres kendskab til og også deres tryghed ved dagtilbudene, mulighederne for samling af børn i mindre grupper efter modersmål samt anvendelse af flerkulturelle eller tosprogede medarbejdere i de forskellige dagtilbud.

Til gennemførelse af de forskellige initiativer er der afsat 20 mio. kr.

Arbejdet med at uddybe Socialministeriets vejledning forventes at blive færdiggjort her i første halvdel af 2001.

Af en undersøgelse foretaget af Den Sociale Ankestyrelse i januar 1999 som opfølgning på en tilsvarende undersøgelse fra 1995 fremgår det bl.a., at antallet af tosprogede 3-5-årige er steget, og andelen af tosprogede børn, der er i dagtilbud eller børnehaveklasse, er steget til over 85 pct., hvilket må siges at være ganske flot på den korte periode.

Jeg er enig i, at det er utrolig vigtigt, at de tosprogede børn får et godt basiskendskab til dansk, selvfølgelig, inden de optages i skolen; det giver dem det bedste udgangspunkt. Lad mig derfor også minde om, at Folketinget den 1. juli 1998 vedtog regeringens forslag om ændring af folkeskolelovens § 4 a.

Kommunerne er ifølge en bestemmelse fra den 1. august 1999 forpligtede til efter behov at tilbyde særlig støtte til indlæring i dansk for børn, som er optaget i børnehave m.v., og til at

oprette særlige sprogstimulerings tilbud for børn, der ikke er optaget i institutioner.

Kommunerne skal endvidere orientere forældrene om daginstitutionstilbud og sprogstimulerings tilbud, og de fleste kommuner gør i dag med held en stor indsats for at orientere idvandrersforældre om tilbudene i de tilfælde, hvor de ikke selv har tilmeldt børn til daginstitutionerne, bl.a. ved et opsøgende arbejde.

Bestemmelserne i folkeskoleloven skal anvendes fra 4-års-alderen, men kommunerne kan godt bringe principperne i anvendelse for børn, der er yngre end 4 år. Men det er herefter regeringens opfattelse, at udviklingen med at få tosprogede børn integreret i dagtilbud allerede er meget godt i gang i kommunerne, og at der er tilstrækkelige centrale initiativer på vej, hvorfor der ikke er behov for yderligere styrkelse.

Regeringen kan derfor ikke støtte nogen del af forslaget.

Carsten Hansen (S):

Lad mig starte med at fastslå, at vi i Socialdemokratiet er meget optaget af integration i alle aldre, og at vi løbende tilpasser modersmålsundervisningen til det omgivende samfund og ser på samspillet mellem integration og uddannelse, også i modersmålsundervisningen, samt løbende tilpasser i forhold til de krav målsætninger, vi her i Folketinget stiller op.

Men når det er sagt, vil jeg godt sige, at vi på det seneste har set, at folkeskoleforligskredsen ikke kan ændre noget, uden at alle er enige, men det føler Venstre sig åbenbart ikke forpligtet af.

Vi har set, at en lang række kommuner, herunder kommuner styret af Venstre, havde ønsket sig at få lov at fortsætte med forsøgene for at sikre langt større helhed i børnenes hverdag, men her stod Venstre altså af, mens vi andre i respekt for indgåede forlig har meldt ud, at vi først skal være enige, inden vi går videre. Men der er åbenbart en forskel, selv om der for mig at se på det principielle plan ikke er til at se forskel. Og jeg må spørge Venstre: Hvad er forskellen?

Vi har i det danske samfund en række mennesker, der er her af vidt forskellige grunde: uddannelse, midlertidige flygtninge, arbejde osv., og hvis børn modtager modersmålsundervisning.

Lad mig pege på et par eksempler: Der er islændinge, der er færing, der kommer hertil for at gøre deres studium færdigt, der er flygtninge, også fra det tidligere Bosnien, der vender hjem

igen. Skal deres børn ikke have adgang til modersmålsundervisning?

Og som undervisningsministeren sagde, har vi jo en forpligtelse ifølge et EU-direktiv til at tilbyde EU-borgere modersmålsundervisning. Havde Venstre og De Konservative forestillet sig, at vi skulle bryde det direktiv eller gøre forskel på EU's borgere i forhold til vores nordiske venner, eller gøre forskel på de borgere, der kommer fra EU, i forhold til borgere fra tredje verdenslande?

Når det er sagt, så tror jeg, vi skal tage udgangspunkt i fakta; det tjener vist alle i denne her sag, at alle de her grupper har en mulighed for at modtage tilbudet om modersmålsundervisning. Men det er langt under halvdelen, der i virkeligheden modtager tilbudet, og det er et tilbud, der ligger uden for den normale skoletid. Alene det tror jeg er et væsentligt forhold, der er vigtigt for de forældre med en anden etnisk baggrund, der modtager tilbudet på deres børns vegne.

Når vi ser på det sidste punkt i beslutningsforslaget, ja, så har vi i de sidste år taget kraftigt hånd om de børn, der har behov for en førskoleundervisning, således at kommunerne får pligt til at starte fra 4-års-alderen. Vi har ikke lagt skjul på fra Socialdemokratiets side, at vi gerne så denne pligt udvidet til fra 3-års-alderen, og vi vil gerne være med til at se på det her fremadrettet. Men vi gør det først, når den første evaluering af kommunernes indsats foreligger i skoleåret 2001 og 2002.

Men vi betragter ikke førskoleundervisningen og modersmålsundervisningen som hinandens modsætninger. Vi mener faktisk, at man bør fortsætte det gode arbejde, og i stedet for at bruge energien på et stort og ideologisk slagsmål om det her spørgsmål, mener vi, vi skulle se på, om vi ikke kunne forenes om at give alle børn en god indgang til den danske folkeskole, der sikrer, at de lærer det danske sprog.

Den danske integrationsindsats bør starte allerede her, og vi skal sikre os, at børnene er på lige fod, når de starter i folkeskolen. Her er jeg faktisk enig med forslagsstillerne, men de er allerede godt i gang ude i kommunerne. Vi har også sagt, at vi er villige til at se på det, når vi har lidt flere erfaringer med den førskoleundervisning, der er i gang, og når vi ser resultatet af den evaluering, der kommer.

Det er også på det grundlag, vi afviser forslaget, også fordi vi agter at leve op til de forlig, vi har indgået.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Først en enkelt konstatering til hr. Carsten Hansen: Nu har vi jo diskuteret det her emne flere gange i Folketingssalen, og det er dog første gang, at Socialdemokratiet bringer folkeskoleforliget på banen. Så hvis det virkelig er et stort kardinalpunkt, og hvis man mener, at det her er et brud på folkeskoleforliget, så undrer det mig, at det ikke har været bragt frem i de tidligere debatter, der har været i de seneste år.

Og så vil jeg gerne spørge hr. Carsten Hansen, om det ikke er rigtigt, at man i Socialdemokratiet faktisk er meget optaget af det her spørgsmål. Lene Jensen fra Socialdemokratiet har jo bl.a. udtalt, at hun og en del af Socialdemokratiets bagland faktisk mente, at modersmålsundervisning burde være en privat sag og derfor ikke burde ligge som en pligt for kommunerne.

Kan hr. Carsten Hansen ikke bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Lad mig for det første sige, at vi betragter modersmålsundervisning som en del af det folkeskoleforlig, der ligger, og når et af forligspartierne fremsætter forslag om noget andet, kan man i hvert fald godt undre sig over det, når forligspartiet i andre sammenhænge påberåber sig forligsbrud. Det er det ene.

Omkring Socialdemokratiets holdning til flygtninge- og indvandrerfærskoleundervisning og integration vil jeg sige, at det selvfølgelig er et spørgsmål, vi er levende optaget af. Men vi er også levende optaget af at leve op til de forpligtelser, de aftaler, vi har indgået i forhold til både folkeskoleforliget og også i regeringen omkring det her spørgsmål.

Derfor har vi fastholdt den holdning, vi hidtil har haft. Og det er rigtigt, at der også på vores kongres er en levende debat. Men det ser jeg jo også at der er på Venstres årsmøder.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Kan hr. Carsten Hansen præcisere for mig, nøjagtig hvad det er for et komma eller en sætning, der er ændret, og som betyder, at Socialdemokratiet nu mener, at der er tale om forligsbrud, mens man ved de tidligere behandlinger de seneste år på ingen måde har nævnt dette, når vi har diskuteret det i Folketingssalen.

Så jeg vil gerne vide, hvad grunden er til, at det lige pludselig nu bliver betragtet som for-

ligsbrud eller forsøg på forligsbrud, og at det ikke har været det de tidligere år.

Så vil jeg også spørge hr. Carsten Hansen, om ikke hr. Carsten Hansen kan bekræfte, at man sagtens kan leve op til EF-direktiv 77486-EØF, og tilsvarende, at man sagtens kan leve op til FN-konventionen fra 1989, uden at man gør det på den måde, som den danske modersmålsundervisning er bygget op på.

Er det ikke korrekt, at man i de øvrige EU-lande og i andre lande i det hele taget sagtens kan leve op til både direktiv og konvention, uden at man gør det på den danske facon?

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Nu er jeg forvirret på et højere plan, ikke på grund af konventionsnumrene, der farer op og ned, men fordi jeg egentlig efterlyser en holdning fra Socialdemokratiets side. Jeg forstår, at man er loyal over for sin regeringspartner. Vi kunne høre hr. Carsten Hansen nævne heroppe, at det var, fordi man havde aftalt det i regeringen. Men hvad mener Socialdemokratiet?

Jeg forstår, at Socialdemokratiets næstformand, Lene Jensen, som jeg har hørt i radioen, og som jeg også har set på skrift fremføre, at Socialdemokratiet nu gerne vil have, at modersmålsundervisningen bliver en frivillig sag for kommunerne. Jeg forstår, at det er nedskrevet i en af programmerklæringerne fra Socialdemokratiets side. Jeg hører den ene borgmester efter den anden tale om, at det skal være en frivillig sag. Men hvad mener Socialdemokratiets folketingsgruppe – ikke når vi taler om bindingen til regeringen; det må alle jo respektere over for den regeringspartner, man har – men hvad mener Socialdemokratiet?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Til fru Gitte Lillelund Bech vil jeg gerne sige, at det jo er tredje gang inden for 1 år, at vi behandler det stort set samme beslutningsforslag. Der er i og for sig ikke noget nyt. Men det undrer mig bare, at den omvendte problemstilling, som Venstre jo bruger i forhold til helhed i børns hverdag og andre steder, ikke kommer det her forslag til gode.

Undervisningsministeren nævnte det også i forhold til en anden problematik om fritidstilbud, børnepasningstilbud for børn. Så det undrer mig bare, at det ikke i retorikken virker

begge veje, at lovene ikke gælder begge veje. Det var det ene.

Det andet er, at vi jo i Folketinget har vedtaget, et flertal i Folketinget har vedtaget, at vi lever op til EU's direktiv på den måde, vi gør det i dag, og det bakker vi op om.

Det var i og for sig også et svar til hr. Brian Mikkelsen. Jeg taler altså i dag på gruppens vegne. Jeg taler ikke på en borgmesters, eller hvad vi vedtager på en kongres eller et årsmøde. For hvis vi skulle gå efter det, så er det jo faktisk sådan, at der er en lang række forslag. Vi har en levende debat og en udvikling i sagerne, som betyder, at alle de her forslag, som man kommer med på en kongres, jo ikke er det, vi vedtager i Folketinget.

Folketinget er her, hvor vi forhandler politik og det reelle, og det andet er, hvad vi siger, at vi på sigt gerne vil.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Tredje gang er lykkens gang. Så prøver vi igen: Hvad er det, der har ændret sig? Hvorfor har Socialdemokratiet ikke påberåbt sig forligsbud eller andet ved de tidligere debatter? Hvad er det, der har ændret sig, må jeg spørge hr. Carsten Hansen? Det var det ene spørgsmål.

Og det andet spørgsmål, som hr. Carsten Hansen heller ikke svarede på, er: Kan hr. Carsten Hansen ikke bekræfte, at man sagtens kan leve op til EF-direktivet og derudover følge FN-konventionen ved at tilbyde modersmålsundervisning eller anden form for undervisning i samarbejde med hjemlandene, gøre det på en anden måde, end man gør det i Danmark? Kan hr. Carsten Hansen ikke bekræfte, at det kan sagtens gøres, uden at kommunerne har pligt til at udbyde det, som det er i dag?

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Nu er der jo mange europæiske lande, jf. svar fra undervisningsministeren på spørgsmål, vi tidligere har stillet om emnet, som ikke tilbyder modersmålsundervisning, og som selv føler, at de lever op til forskellige FN-konventioner og for øvrigt også EF-Traktaten.

Det, jeg godt vil bede hr. Carsten Hansen om, er bare et ja eller nej til, om den socialdemokratiske folketingsgruppe så støtter, at der skal tilbydes obligatorisk modersmålsundervisning jf. de regler, der er i dag. Støtter man det, eller støtter

man det ikke? Skal der tilbydes obligatorisk modersmålsundervisning?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Vi støtter ikke, at det skal være obligatorisk. Vi støtter, at alle skal have et tilbud. Og jeg vil gerne sige, at jeg taler på gruppens vegne, når jeg taler her. Det er det ene.

Det andet er: Havde Venstre forestillet sig, at vi skulle lave forskelsbehandling? Det spurgte jeg også om i min ordførertale.

Jeg vil godt sige, at det kan løses på mange forskellige måder. Det ser vi, når vi kommer rundt i Europa. Men vi har nu engang valgt i Danmark at løse det på den her måde. Og hvis man skulle frigøre nogen fra det direktiv, der ligger, så ville det jo blive i forhold til den normale måde i Danmark. Og det vil vi overhovedet ikke være med til i Socialdemokratiet.

Når jeg antyder, at det her i virkeligheden er lidt af et forligsbud i forhold til folkeskoleforliget, så er det jo, fordi Venstre påberåber sig, at det er forligsbud, hvis vi vil snakke om lidt mere helhed i børnenes hverdag. Men det gælder ikke den anden vej, når vi taler modersmålsundervisning, hvor Venstre gang på gang, på gang, på gang forsøger at bryde det forlig, man er en del af.

Det var min pointe.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Brian Mikkelsen som ordfører.

Brian Mikkelsen (KF):

Debatten her kan meget nemt gå skævt i medierne og også i Folketingssalen. Ofte kan det jo hurtigt hidses op til at blive en diskussion for eller imod fremmede, for eller imod flygtninge, for eller imod integration, og hvad det ellers er, man kan bevæge sig op på.

Jeg synes slet ikke, man skal anskue diskussionen på den måde. Man skal anskue diskussionen ud fra, hvad der er bedst for integrationsprocessen. Hvad er bedst for, at man integrerer fremmedsprogede i det danske samfund?

Og det er nu engang sådan, at det væsentligste for, om man kan klare sig i det danske samfund, er, at man kan dansk, at man kan dansk, og at man kan dansk. Dét er det væsentligste for, om man kan klare sig i det danske samfund.

Se, hvis man kan dansk i det danske samfund og ved noget om dansk kultur og danske normer uanset ens baggrund, så kan man også godt

få sig en uddannelse. Hvis man kan dansk, kender noget til danske normer, dansk kultur, har fået sig en uddannelse, så er man jo på vej ind i et ret positivt integrationsforløb. Et integrationsforløb skal ende med en jobmulighed for den enkelte, og hvis det ikke ender med det, så er vi inde i nogle diskriminerende forhold, hvor arbejdsgiverne både skal have et los bagi, og der ellers skal skabes nogle incitamentter for, at de får ansat den her arbejdskraft.

Men de forudsætninger er jo ikke til stede i dag, for i dag mangler et par af præmisserne. Den ene præmis, at man kan fuldstændig suverænt dansk, når man tager ud på arbejdsmarkedet, mangler en del. Den anden, at man kender til danske normer og dansk kultur for at bevæge sig på arbejdsmarkedet, mangler for færre. Men hvis alle præmisserne var opfyldt, kunne man sikre sig et succesfuldt integrationsforløb.

Hvordan lærer man så det danske sprog? Det er der jo, jf. de debatter, vi tidligere har haft, ret store forskel på, i hvert fald meninger om. Vores faste overbevisning er, at den måde, man bedst lærer det danske sprog på, ligesom den ville være det på alle mulige andre sprog, vil være at bruge det i sin dagligdag, snakke det med sine skolekammerater, hvis vi taler om skolebørnene, og i det hele taget også bruge det i sin fritid.

Hvis man får hamret det ind på den måde, lærer man dansk på en fornuftig måde, så man kan klare sig gennem en uddannelse og bagefter også få sig et job. Det er at gøre, de her børn en kæmpe bjørnetjeneste, hvis man samtidig med, at børn går ud i SFO'en lige efter skoletid, hvor de er ude at lege på dansk, snakke på dansk, oplever børn, der bliver taget ud og skal lære et andet fremmedsprog. Og det er situationen. Situationen er den i dag, at når børnene har fri kl. 12, 13, 14, nærmest lige præcis på det klokkeslæt – sådan forløber det – bliver de taget ud og skal lære albansk, somalisk, og hvad det ellers er for sprog.

Det vil sige, de bliver taget væk fra deres kammerater, de bliver taget væk fra deres omgangskreds, der er ude at lege på dansk. Det virker hæmmende for integrationen, og det virker hæmmende for læringen.

Jeg synes altså, det er en skæv vinkel, man lærer sproget ud fra. Jeg synes også, at man på den her måde tager afstand fra, at problemerne jo er ude i kommunerne. Hvorfor ikke bare lade afgørelsen træffes ude i kommunerne? Så kan kommunalbestyrelsen sammen med skolemyndig-

hederne afgøre, om de skal tilbyde modersmålsundervisning, eller de ikke skal.

Jeg har ikke nogen kvalificeret mening om, hvorvidt det hjælper eller ej. Jeg har min egen intuitive fornemmelse af, at det ikke hjælper. Men jeg ville da som forælder sikre mig, at mine børn lærte modersmålet, og det ville jeg påtage mig et ansvar for som person og som individ.

Nu har vi en minister, som heldigvis – og det har jeg bidt mærke i – taler meget om det personlige ansvar, og at skolen ikke skal påtage sig alle mulige forpligtelser og tage ansvaret for den enkelte hele tiden. Her taler vi jo netop om en sag, hvor forældrene har et gigantisk, essentielt ansvar for, at børnene lærer deres modersmål, samtidig med at forældrene må have et stort ansvar for og en interesse i, at børnene bliver integreret i det danske samfund ved, at de lærer dansk.

Vi vil altså have, at afgørelsen skal træffes af de mennesker, som sidder tæt på ude i kommunerne, og så må de jo løse det, som de selv vil. Jeg er ikke imod modersmålsundervisning, men det må de selv træffe en beslutning om.

Man skal være meget opmærksom på, at der er forskel på de løsninger og de problemer, der er i de forskellige kommuner. Der kan være ét problem i Ishøj, så kan der være et andet problem i Holbæk eller Fredericia, og det må man altså kunne tage stilling til lokalt.

Jeg håber og tror, at vi er ved at nå til vejs ende i den her diskussion, at det efterhånden vil være muligt at skabe forståelse for betydningen og vigtigheden af det her fremsatte beslutningsforslag. Jeg tror også på, at vi selvfølgelig vil opleve en bevægelse også i det store Socialdemokrati – sådan fornemmer jeg det i hvert fald – og at vi måske næste gang – så er det ikke tredje gang, det må blive fjerde gang, det afhænger jo lidt af den parlamentariske situation på det tidspunkt – kan opleve, at vi får noget frivillighed inden for det her område, for vi gør børnene en kæmpe bjørnetjeneste i dag ved næsten at tvinge dem, i hvert fald lede dem ind i en rusemodel, hvor de får noget modersmålsundervisning, som ikke giver de nødvendige redskaber og værktøjer til at kunne klare sig i en dansk hverdag.

Aage Frandsen (SF):

Som det allerede er sagt, er det ikke et forslag, som Folketinget ser for første gang.

Derfor kan man formentlig heller ikke forvente, at de politiske synspunkter i Folketingssalen

er anderledes end sidst. Der er ikke sket nogen ændring i den parlamentariske situation. Der er heller ikke nogen nye, epokegørende forskningsresultater, der siger, at nu er situationen en helt anden, end den var tidligere. Derfor er det selvfølgelig alligevel helt i orden, at hvert parti har ret til at fremsætte sine forslag, som man ønsker, og at flere partier også gør det sammen, men man kan ikke forvente, at diskussionen bliver anderledes end sidst.

Vi taler i hvert fald alle sammen om – og derfor tror jeg også, vi alle sammen er enige om – at noget af det vigtigste for, at mennesker kan fungere i Danmark, er, at de er på arbejdsmarkedet, og at de får uddannelse.

Vi er også enige om, tror jeg, det er vigtigt, at de kan dansk, men dér, hvor diskussionen så indbærer, at vi bliver uenige, er: Hvad er forudsætningen for at kunne dansk? Der er nogle, der har den opfattelse, at det er ligegyldigt, om man kan sit modersmål for at kunne lære et andet sprog, og nogle af de børn, vi taler om, har et andet modersmål end dansk. Så er spørgsmålet, om de bedst lærer de basale ting i sproget ved at lære dansk, som de i forvejen ikke kan, eller om det er nødvendigt, at de også kan deres modersmål. Det er der nogle børn, som efter vores opfattelse har et behov for.

Der er en række undersøgelser, der viser det, der er også undersøgelser, der ikke viser det så entydigt, men der er i hvert fald ikke noget belæg for at sige, at det er bedst for sådan nogle børn, som ikke kan tilstrækkeligt dansk og måske heller ikke engang helt deres modersmål, at de kun skal lære dansk i fremtiden og så ikke lære de mest elementære grammatiske ting i ét sprog.

Det er derfor, vi er enige i de betragtninger, som forslagsstillerne kommer med, at det er vigtigt, at man kan dansk, men for at kunne lære dansk, er det vigtigt også at kunne sit modersmål, fordi for nogle af de her børns vedkommende er dansk andet sprog. Det er første fremmedsprog.

Det er den diskussion, det drejer sig om, og jeg tror ikke, vi kommer længere med den i dag.

Så er det næste: Er det en offentlig, eller er det en privat opgave? Der er det sådan interessant at konstatere, at hvis man synes, noget er meget vigtigt, så er det en offentlig opgave, hvis man ikke synes, det er så vigtigt, så er det en privat opgave, og det bruger man så som argumenter for sine synspunkter.

Når vi mener, det her er vigtigt, at det er en offentlig opgave, er det også, fordi vi synes, at det er vigtigt, at det er en del af folkeskolens opgave, og i det omfang, det ikke tilbydes sådan, som vi kender det i den nuværende lovgivning, så er der jo risiko for, at de pågældende vælger alternativt, nemlig friskoler, eller at de også vælger alternativt i form af undervisning i modersmål, hvor man godt kan risikere, at det måske ikke er den mest hensigtsmæssige måde at gøre det på. Det er derfor, vi synes, det er rigtigt, at det er en offentlig opgave.

Endelig til allersidst til hele diskussionen, om det her er forligsbud: Vi går da ud fra som givet, at det her er en ren markering fra de pågældende partiers side, og at det parti, som er med i folkeskoleforligskredsen, ville henvende sig til de partier, som er i folkeskoleforligskredsen og spørge, om vi skulle ændre det her, hvis det var det, man ville. Jeg regner med, at det er ren markering, som det er legitimt at gøre i Folketinget – det er det selvfølgelig – men hvis man skal have det her gennemført, går vi da ud fra, at det er i kredsen af partier omkring folkeskolen, man vil lave det. Vi er jo hele tiden tilbageholdende med at fremsætte forslag i Folketinget, ikke fordi vi mener, at folkeskolen er ideel, vi ville gerne lave mange ændringer, men når man har et forlig, er det selvfølgelig i den kreds af partier, man diskuterer de her ting.

Man må gerne diskutere det i offentligheden og også fremsætte forslag i Folketinget, men det må være ud fra et markeringsbehov. Jeg går ikke ud fra, at det er for at få det vedtaget.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Kan hr. Aage Frandsen ikke bekræfte, at kommunerne lige så vel kunne vælge at udbyde modersmålsundervisningen som et ungdomsskolekursus, og derved ville det stadig ligge i offentligt regi, men det ville ikke ligge som en pligt i forlængelse af folkeskoledagen? Kunne det ikke være en mulighed for kommunerne, at de selv kunne vælge, om de vil udbyde det på den ene måde, på den anden måde, på den tredje måde? Så ville hr. Aage Frandsen få sit ønske opfyldt om, at det er offentligt udbudt, men samtidig er det kommunerne, der vælger og tilrettelægger den løsning, der passer bedst til den pågældende kommune.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Når vi taler frihed og valgfrihed, er spørgsmålet: Er det valgfrihed for kommunerne, eller er det for børnene i det her tilfælde? Der synes vi, det er vigtigt at tænke på, at det er nogle behov, som nogle børn efter vores opfattelse skal have mulighed for at få opfyldt, mere end det er kommunernes valgfrihed, vi taler om.

Det er derfor, vi er tilhængere af de bestemmelser, som er i øjeblikket, uanset man godt kunne forestille sig andre muligheder. Men vi synes, at det, som er i øjeblikket, er det rigtigste, for at børnene og forældrene til de børn mener, at de kan få opfyldt deres behov.

Christian H. Hansen (DF):

Genudsendelser kan være meget populære. Jeg tror også, at politikere især holder af de genudsendelser, hvor de selv er på. Det her er så en genfremsættelse.

Dansk Folkeparti havde fremsat et forslag sidste år. Sidst, vi behandlede det her, var den 3. marts 2000. Da tog debatten 1 time og 20 minutter. Da vi fremsatte vores forslag første gang, tog det 2 timer og 20 minutter; nu må vi se, hvad vi kan holde os inden for i dag.

Det, der kan undre mig lidt, er, at ud fra den sidste debat, vi havde, var der sådan næsten et tilsagn fra Venstre og De Konservative om, at det godt kunne være, man skulle lave noget i fællesskab. Men det skulle man så ikke, kunne vi se, for nu kom det igen og sådan, at der slet ikke er lavet om på det. Jeg havde da glædet mig til, at der var lidt fornyelse.

Det, der også kan være interessant for Dansk Folkeparti, er jo, at når vi har haft et valg – det kunne jeg godt ønske mig vi snart fik, og at vi fik en borgerlig regering; jeg kunne godt forestille mig den situation, at Dansk Folkeparti skulle være støtteparti for en borgerlige regering – vil vi i hvert fald holde Venstre og De Konservative fast på, at det her forslag kommer igen, og derfor arbejder vi stadig væk med noget lignende i kulissen, sådan at man til den tid ikke skal komme med en genfremsættelse, men at vi kan komme med nogle helt friske varer til en borgerlig regering.

Forslaget, som går ud på, at kommunernes pligt skal ophæves, at det skal være frivilligt for kommunerne, kan Dansk Folkeparti stadig godt støtte intentionerne i. Man kan sige, at det beslutningsforslag, som Dansk Folkeparti i sin tid fremsatte, var måske lidt mere vidtgående, for

det ville helt afskaffe modersmålsundervisningen. Det kan også være, det så var årsagen til, at debatten blev lidt forlænget dengang.

Men vi har tidligere sagt, at det beslutningsforslag, som så igen er fremsat, kan vi sagtens følge intentionerne i, det er et skridt i den rigtige retning. Og så har vi den grundholdning, at hvis man ønsker den her modersmålsundervisning, så må det være for egen regning.

Se, mine ord i dag var ikke ret meget anderledes end sidste gang, ministerens oplæg var ikke ret meget anderledes end sidste gang, og sådan skal det åbenbart være. Men derfor er forslaget stadig væk godt, og jeg ser frem til en borgerlig regering, hvor det her forslag bliver fremsat igen og så bliver vedtaget.

Henrik Svane (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte forslaget, ligesom vi heller ikke kunne det sidste gang, det blev fremsat.

For os er der ingen modsætning mellem at lære dansk og kunne sit modersmål. Tværtimod er det efter vores opfattelse en styrke at kunne begge dele. Det er helt afgørende for integrationen i det danske samfund, at man taler dansk. Det gælder også for folkeskolen, at man er nødt til at kunne dansk for at lære at beherske andre færdigheder. Derfor er der også et stort fokus på de tosprogede elever for at sikre, at de lærer dansk. Det gælder både i førskolealderen, og det gælder også, når eleverne kommer i skole. Det Radikale Venstre ønsker ikke at stå med en generation af tosprogede, der ikke begår sig på flydende dansk.

Men det er heller ikke den virkelighed, vi står over for. Der er stadig en del, der ikke kan tilstrækkeligt dansk, når de begynder i skolen, men det er på ingen måde flertallet.

Som ministeren nævnte, gør kommunerne meget for at gøre forældre til tosprogede børn opmærksom på kommunens institutionstilbud, og situationen er nu den, at mere end 85 pct. af de tosprogede børn benytter sig af tilbudet. De skal nok lære dansk, selv om de også får undervisning i deres modersmål.

Derudover er der to andre aspekter, der ikke er rent faglige, men dog alligevel nødvendige at være opmærksom på. Børnene skal fungere som kulturgesandter mellem bedsteforældre og forældre, der måske ikke kan dansk. Det kan de kun, hvis de behersker deres modersmål.

Derudover skal de selvfølgelig have mulighed for at lære deres eget sprog, for at de kan

opsøge egne traditioner og fortsat have kontakt til familie og venner, der bor i deres hjemlande og ikke kan dansk.

Den anden dimension er, at vi skal sikre, at de lærer deres sprog, fordi det på længere sigt er en fordel for Danmark, at vi er en nation, der kan begå os ude i verden, ikke mindst på eksportmarkederne, som Venstre og De Konservative normalt er meget optaget af.

Det Radikale Venstre forstår simpelt hen ikke rationalet bag dette forslag, som åbenbart betyder meget for de borgerlige. Derfor støtter vi som sagt ikke forslaget.

Søren Kolstrup (EL):

Det her forslag, der nu fremlægges med stor energi, er jo en velkendt sag. Jeg synes ikke, det fortjener, at man laver sin tale om. Jeg vil lave noget genbrug.

Alibiet for de borgerlige, for de nydelige borgerlige, der sidder her, er, at pengene i stedet skal bruges på sprogstimulering, og at forældre i øvrigt skal tilskyndes til at sætte deres børn i børnehave.

I forslaget argumenteres der ikke på noget tidspunkt for, hvorfor modersmålsundervisningen skal afskaffes. I stedet tales der om vigtigheden af at kunne dansk: Enig. Der tales om øgede ressourcer til sprogstimulering: Enig. Og der tales om, at forældre bør tilskyndes til at sætte deres børn i de offentlige institutioner: Enig.

Hvorfor skal modersmålsundervisningen afskaffes? Hvorfor ønsker forslagsstillerne ikke at besvare det spørgsmål? I hvert fald fortæller forslaget ikke noget om det, men det er jo en afskaffelse af modersmålsundervisningen i den danske folkeskole, der er tale om.

Forslagets sigte, at ville styrke flersprogede børns danskundskaber, er rigtigt. Forslagets indhold er ulogisk, der er ikke nogen sammenhæng. Det er dokumenteret, at et veludviklet modersmål er et vigtigt grundlag for at tilegne sig et andet sprog. Det er dokumenteret internationalt, og der er også pågået vigtige forsøg hermed i Danmark, der peger i samme retning, af Thomas og Collier, Danmarks Pædagogiske Institut, og vi har haft de københavnske forsøg, som vi talte om ved sidste behandling, hvor vi havde en vældig dialog og skærpet diskussion om det.

København har siden 1996 haft et forsøg i to skoledistrikter med sproggrupper, altså skoleklasser med en gruppe af elever med samme modersmål, en gruppe af elever med dansk som

modersmål og endelig ofte grupper af elever med forskellige modersmål. Her har man prioriteret arbejdet med modersmålet, altså haft tæt kontakt mellem danskundervisningen og modersmålsundervisningen.

Forsøgene er blevet evalueret i slutningen af 1999, og resultaterne er faktisk ganske klare:

1. Lærerne vurderer, at sproggruppeeleverne, de elever, der har haft ekstra vægt på modersmålsundervisningen i 2. klasse, klarer sig bedre på dansk end klassens øvrige tosprogede børn.

2. Sproggruppeelevernes forbedring af dansk er større end andre sammenlignelige tosprogede børn, altså at sproggruppemodellen giver børnene bedre vilkår for at udvikle begge deres sprog.

3. Sproggruppeeleverne trives godt og er integreret i klassen. Lærerne vurderer, at samarbejdet med forældrene er blevet væsentligt forbedret, at optimismen på skolerne er stigende, og de kunne ikke forestille sig at droppe sproggrupperne.

4. Den internationale forskning siger, at effekten af en ordentlig modersmålsundervisning først vil slå igennem efter tredje år, altså i det kommende år, for disse børn.

Det er én stor gåde for undertegnede, hvorfor de borgerlige ikke har gjort sig mere umage for at forklare det her forslag. Da vi havde debatten sidst, opfordrede vi dem til at gøre lidt mere ud af bemærkningerne, men de har tilsyneladende ikke haft kræfter til det.

I Enhedslisten kunne vi forestille os, at vi i stedet for denne debat, som Dansk Folkeparti, Venstre og De Konservative – sådan med lidt nuancer – kører, arbejder med at udbrede erfaringerne fra de københavnske sproggruppeforsøg til resten af landet, til de andre store byer, hvor der er områder med mange tosprogede elever, så vi får sat gang i en positiv og fremadrettet debat om de tosprogede børns forhold i folkeskolen.

En anden konklusion fra de københavnske sproggruppeforsøg er nemlig, at tosprogede elever opnår bedre resultater, når de går på skoler, hvor forventningerne er positive, hvor de bliver værdsat og betragtet som en ressource, og hvor deres modersmål respekteres og bruges aktivt i undervisningen.

Når man behandler de tosprogede børn med respekt og værdighed, klarer de sig bedre, end når man som Venstre og De Konservative, Dansk Folkeparti, visse borgmestre og dele af pressen kommer med ytringer

om dem, som ikke virker stimulerende, og be-
trakter deres modersmål som en belastning frem
for en ressource.

Hvorfor ikke gøre det forsøg at lave denne
transformation, spørger jeg fru Gitte Lillelund
Bech.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil godt lige gøre det klart for hr. Søren Kol-
strup, at hvis han læser overskriften, kan han
også se, at det er kommunernes pligt til at udby-
de modersmålsundervisning, det her beslut-
ningsforslag drejer sig om. Det vil sige, vi mener
ikke, at kommunerne skal have pligt til at udby-
de den, men at kommunerne selv skal kunne
vælge.

Så bliver jeg jo altså nødt til at spørge, om hr.
Søren Kolstrup ikke er klar over det svar, som
undervisningsministeren faktisk har givet un-
dertegnede, hvoraf det fremgår, at Undervis-
ningsministeriet ikke har kendskab til videnska-
belige undersøgelser, der viser, at modersmåls-
undervisning er mere fremmede for danskind-
læringen end en tilsvarende tidlig indsats i
dansk. Det er det, der er hovedpointen i forslaget.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal ikke blande mig i dialogen mellem Un-
dervisningsministeriet og fru Gitte Lillelund
Bech, men jeg skal blot gentage, at det dog er in-
teressant, at der – med meget forskellig styrke –
i de forskellige forsøg, undersøgelser, der er ble-
vet lavet omkring modersmålet, er en meget en-
tydig opfattelse af dets betydning for samspillet
mellem sproglig stimulation og udviklingen af
kulturelle færdigheder og sprog generelt, og det
er jo dér, der tilsyneladende er en forskel.

Det andet, som fru Gitte Lillelund Bech påpe-
ger, er, at det jo bare er pligten, de vil ændre på.
Jamen jeg går ud fra, at de mener deres forslag
alvorligt, for det afgørende er jo netop, hvad der
er pligt, og hvad der ikke er pligt. »Det er bare
pligten« – den er jo alt!

Tove Videbæk (KRF):

En førende sprog- og integrationsforsker, der
hedder Jim Cummins, udtaler på en konference
om tosprogede børn i krydsild på Danmarks
Pædagogiske Universitet i september sidste år,
at modersmålsundervisningen styrker børnenes
muligheder for at opnå tilstrækkelig gode

danskkundskaber og begå sig i det danske sam-
fund.

Denne mand, Jim Cummins, er en af de leden-
de forskere inden for tosprogethed og integrati-
on, og han fremhæver endvidere, at al forskning
viser, at udvikling af ens modersmål ikke står i
vejen for at udvikle kendskab til andre sprog –
tværtimod.

Ud fra bemærkningerne til beslutningsforslag
nr. B 68 forstår jeg, at intentionerne er at integre-
re børn af indvandrere bedst muligt i det danske
samfund, og Kristeligt Folkeparti er da også
enig i, at vi kan gøre meget mere for at sikre en
bedre integration af både indvandrere og flygt-
ninge.

V og K har også ret i, at vi skal styrke det dan-
ske sprog, at vi skal lære dansk ordentligt, og
derfor skal vi naturligvis også styrke danskun-
dervisningen hele vejen igennem uddannelses-
systemet – helt enig. Men her ophører så enighe-
den, for samtidig ønsker forslagsstillerne at op-
hæve kommunernes pligt til at tilbyde moders-
målsundervisning, og Kristeligt Folkeparti er af
den opfattelse, at forslaget fra V og K netop ikke
sikrer en bedre integration, og vi mener derfor,
at forslaget faktisk er i direkte strid med for-
slagsstillerne egne intentioner.

Internationale undersøgelser viser jo netop, at
det er lettere at lære et nyt sprog som dansk,
hvis man i forvejen er god til sit modersmål, og
Kristeligt Folkeparti er ikke enig i, at moders-
målsundervisning er til hinder for, at børn af
indvandrere lærer dansk sprog korrekt, tværti-
mod.

Samtidig skal vi jo også huske, at for indvan-
drere, der har ønske om at vende tilbage til de-
res tidligere hjemland, er det vigtigt, at de kan
begå sig på deres modersmål.

En kommentar til en af de tidligere talere,
som nævnte, at børn jo kan få modersmålsun-
dervisning i ungdomsskolen: Der vil jeg da sige,
at ungdomsskolen kan man altså ikke komme i
som 6-7-årig. Der skal man altså vente, til man
er 14 år, og det er altså lidt sent at få begyndt at
lære sit modersmål.

Yderligere er vi i Kristeligt Folkeparti interes-
seret i, at børnene bliver hele mennesker, kender
deres egen baggrund, kultur og historie, også
med henblik på at de måske en dag selv måtte
ønske at vende tilbage til det land, de selv eller
deres familie kom fra, og det kan V og K da ikke
være imod.

Modersmålsundervisning er, så vidt vi ser det
i Kristeligt Folkeparti, ikke en luksus, men en

nødvendighed for de tosprogede børn, så de kan få den optimale indlæring af dansk, den optimale integration og den optimale mulighed for at vende tilbage til det land, de selv eller deres familie er kommet fra. Dansk sprog skal naturligvis altid være hovedsprog for alle i den danske folkeskole, men det udelukker jo ikke modersmålsundervisningen.

Men – og det vil jeg så tilføje – det ville naturligvis være optimalt, hvis forældre, familier, foreninger og venner ville tage tråden op og selv gøre en yderligere indsats for undervisning i modersmålet, og det mener jeg da godt man samtidig kraftigt kan opfordre dem til at gøre. Men jeg er ikke enig i, at vi skal fratage kommunerne pligten til at tilbyde modersmålsundervisning.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg vil sådan set bare spørge fru Tove Videbæk, om fru Tove Videbæk er klar over de resultater, man har fra bl.a. Stanford University, hvor man klart påpegede, at jo tidligere børnene starter indlæringen af et andet sprog – i vores tilfælde ville det så være dansk – jo bedre bliver børnene faktisk til det, og det er faktisk sådan, at hvis børnene starter indlæringen allerede helt ned i 1-2-års-alderen, så vil deres kundskaber i det sprog, der tales i det land, hvor børnene bor, forbedres væsentligt, frem for hvis man først starter en undervisning på et senere tidspunkt, når børnene er begyndt i skolen.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Jeg har naturligvis set flere undersøgelser, rapporter osv., og der er jo det med eksperter, at de er ikke altid enige i alting. Jeg har så valgt at slå ned på en ekspert, som har været i Danmark, og som ifølge Statens Udviklingscenter for Undervisning og Uddannelse af Tosprogede Børn og Unge er en af de ledende forskere inden for tosprogethed og integration, og ham har jeg valgt at tro på. Fru Gitte Lillelund Bech har så valgt at tro på en anden, og vi må så se, hvad fremtiden bringer.

Tom Behnke (FRI):

Modersmål er en forudsætning for at lære dansk, hører vi igen og igen. Argumenterne for, om det nu er rigtigt eller det ikke er rigtigt, går frem og tilbage, alt efter hvilken ekspert man hælder til. Jeg tror, det ville være væsentligt,

hvis man ud fra de forskellige ekspertudsagn også vurderede, hvilke aldersgrupper det er, de pågældende eksperter taler om, for jeg tror, det er helt afgørende for, om det nu også er en god idé, at man kan sit modersmål, inden man begynder at lære dansk, eller om det ikke er.

Spørgsmålet er jo: Hvad er éns modersmål, hvis man er født i Danmark? Ja, umiddelbart ville man svare, at det er dansk, men sådan er det ikke. Hvis man er født i Danmark af udenlandske forældre, så er éns modersmål som udgangspunkt ikke dansk, har man vedtaget. Det lyder lidt underligt, for hvad er det, der er éns modersmål? Det er vel det, man lærer fra barnsben af og op gennem skolen. Det er det, der er éns modersmål.

Så hvis børn født i Danmark af udenlandske forældre fra dag 1 lærer dansk, må dansk alt andet lige være deres modersmål, og derfor holder hele tesen om, at modersmålet er en forudsætning for at lære dansk, ikke.

Det kan dog godt være, at den holder i nogle ganske få tilfælde. Hvis der er tale om 12-13-14-årige børn, der kommer til Danmark i den alder og hele deres barndom har lært et andet sprog og levet i en anden kultur, kan det måske diskuteres, om det ville være hensigtsmæssigt for disse få børn, at man lavede en eller anden overgangsordning, hvor de nåede at få gjort nogle ting færdige, så forståelsen af det næste sprog måske ville blive større – og dog. Igen gør det sig jo gældende, at når først man er oppe i den alder, er det sådan for danske børns vedkommende, at de begynder at lære det andet og tredje sprog. I den alder skal de altså til at lære nogle andre sprog, og hvis danske børn i alderen 12, 13 og 14 år kan lære engelsk og tysk som andet og tredje sprog, kan udenlandske børn, der kommer til Danmark, vel også lære dansk som andet sprog, uden at de behøver at fortsætte med modersmålsundervisning. Det er vel ingen forudsætning.

Hele diskussionen er derfor lidt præget af nogle forudindtagne holdninger om, at sådan skal det være, og sådan vil vi have det i Danmark, men uden at man i øvrigt forholder sig til, hvad der konkret sker derude.

Vi har i Frihed 2000 den klare opfattelse, som også forslagsstillerne giver udtryk for: Modersmålsundervisning er en privat sag. Det er det stort set alle andre steder i verden; jeg kender endnu ikke nogen steder, hvor man siger, at de, der kommer fra udlandet, selvfølgelig skal have stillet faciliteter til rådighed til undervisning i

deres modersmål. Det kan godt være, at der kan nævnes et land eller to, lad det så være. Men det generelle er, at det gør man altså ikke.

Når vi taler om integration, er der jo ingen tvivl om, at danskundskaber er en væsentlig forudsætning for, at man kan komme ind på arbejdsmarkedet og dermed også en væsentlig forudsætning for, at man overhovedet kan blive integreret i det danske samfund. Så brug dog ressourcerne på det, når vi nu ved, at det er det, der skal til. Man kan jo ikke på den ene side sige, at der skal gøres alt for at integrere, når man på den anden side forhindrer, at integrationen kan ske. Det er synd, det er urimeligt, og det er i virkeligheden en diskrimination af de pågældende.

Modersmålsundervisning skal efter vores opfattelse være en privatsag. Det er vores klare overbevisning, at det er det rigtige, og det kan man også se, hvis man sammenligner med Canada. Her gives der ikke modersmålsundervisning, men her sker integrationen af udlændinge væsentlig hurtigere, end den gør i Danmark, og hvorfor gør den det? Det er der ét eneste væsentligt svar på: Fordi man i Canada stiller krav til de udlændinge, der kommer til landet og ønsker at være i landet resten af deres liv. Man stiller krav om, at de enten allerede kan sproget eller tilegner sig det hurtigst muligt, og man giver dem også mulighed for at gøre det. Man stiller krav om, at de er selvforsørgende, og man stiller krav om, at de kommer på arbejdsmarkedet. Man stiller i det hele taget krav til dem, og det er jo det, vi som mennesker godt kan lide: at der er nogle, der har nogle forventninger til os, stiller nogle krav, vi skal leve op til, og giver os mulighed for at leve op til dem. Så lever man op til dem, og så får man et selvværd.

Men det gør vi ikke i Danmark. Her gør vi det modsatte. Vi pakker udlændinge ind i en social kåbe, hvor de slet ikke kan få lov til at bevæge sig. De kan slet ikke få lov til at udfolde sig, de kan slet ikke få lov til den menneskelige fornøjelse, det er at blive stillet en opgave, få lov til at løse den og få den succesoplevelse, det er. Det får de ikke lov til, for det vil man ikke være med til af en eller anden mystisk grund.

Vi forstår det ikke, og derfor har vi også selv flere gange her i Folketinget stillet forslag om, at modersmålsundervisningen enten helt ophæves, eller at man i hvert fald lader det være op til kommunerne, om de vil tilbyde den eller ej. Af selvsamme årsag støtter vi naturligvis også det fremsatte forslag.

Susanne Clemensen (CD):

Jeg siger tak, fordi jeg på dette sene tidspunkt alligevel måtte afslutte ordførerrækken og komme ind som rosinen i pølseenden. Jeg skulle også lige nå hr. Arne Melchior's 25-års-jubilæumsreception, og det hele skal jo passes.

Dette beslutningsforslag er jo et beslutningsforslag, som vi har debatteret tidligere, og efter CD's opfattelse er der ikke sket noget afgørende nyt, der skulle få os til at indtage et nyt standpunkt. Vi tager klart afstand fra det fremsatte beslutningsforslag, for vi mener, at børn har krav på undervisning i deres modersmål.

Det fremgår af et EF-direktiv fra 1977, at medlemslandene i samarbejde med hjemlandene skal træffe egnede foranstaltninger med henblik på at fremme undervisning i modersmål og hjemlandets kultur for børn af vandrende arbejdstagere fra andre medlemslande. Det tilføjes i en tillægsprotokol til dette direktiv, at ministrene er enige om, at de er indstillet på at udstrække direktivet til også at gælde børn af vandrende arbejdstagere fra tredjelande, og jeg mener principielt, at vi ikke bør stille børn af forældre fra tredjelande anderledes end børn af vandrende arbejdstagere fra EU-lande.

Vi mener, at modersmål er et vigtigt middel for barnet til at forstå, erkende og lære det danske sprog. Gennem undervisning i sit modersmål udvikler barnet sit begrebsapparat på en alderssvarende måde. Barnet har mulighed for at følge med i den faglige udvikling på et alderssvarende trin, og barnet kan udmærket lære dansk på den måde. Der er kommet mange oplysninger frem i den seneste tid, som dokumenterer, at et veludviklet modersmål fremmer indlæring af et andet sprog, f.eks. dansk. Det er altså ikke sådan, at det, at man fokuserer på modersmålsundervisning, betyder, at børnene ikke i tilstrækkelig grad lærer dansk eller ikke kan begå sig på dansk.

Vi er naturligvis enige med forslagsstillerne i, at det er meget vigtigt at fokusere på dansk, og derfor er vi selvfølgelig også meget optaget af, at man skal gøre, hvad man kan, for at modersmålsundervisningen og det, der foregår i danskundervisningen, bliver koblet bedre sammen. I Københavns Kommune har man f.eks. med stor succes kørt et forsøg, hvor læreren, der står for modersmålsundervisningen, også indgår i danskundervisningen.

Vi mener også, det er vigtigt at bevare modersmålsundervisningen. Modersmålet er nu engang det sprog, der tales i hjemmene, og det

gør det muligt for børnene at kommunikere med deres familie. Vi mener faktisk også, det er med til at styrke børnenes selvværd, at de får mulighed for at lære deres modersmål og om hjemlandets kultur. Men vi ser det naturligvis ikke som værende i modstrid med, at børnene skal tilegne sig dansk og blive gode til det, og derfor har vi f.eks. også stemt for, at man skulle sætte ind med danskundervisning i en tidligere alder, altså ned til 4 år, og vi så også gerne, at man startede allerede i 3-års-alderen. Vi mener, et sådant tiltag vil gøre, at man får samlet op på de børn, som ikke på det tidspunkt har tilstrækkelig alderssvarende kundskaber i dansk. Men når det er sagt, vil jeg også gerne sige, at vi generelt er meget optaget af at indføre læreplaner på nationalt plan i vuggestuer og børnehaver, og det gælder så ikke kun for nydanske børn, men for alle.

Men summa summarum: Jeg må altså afvise beslutningsforslaget på CD's vegne.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Ordføreren for forslagsstillerne, fru Gitte Lillelund Bech.

Gitte Lillelund Bech (V):

Dette beslutningsforslag bundet i de talrige undersøgelser, der jo viser, at den bedste og ofte eneste vej til integration af tosprogede i det danske samfund er at beherske det danske sprog. Senest har vi set analyser fra Dansk Arbejdsgiverforening, der angiver, at sproglige færdigheder faktisk er en vigtigere forudsætning for beskæftigelse, end uddannelse er, og tilsvarende konklusioner har LO præsenteret i sit seneste nyhedsbrev. Det er derfor vigtigt, at sproget er på plads, hvis integrationen skal lykkes.

Venstre mener i tråd med de nævnte konklusioner, at integration af tosprogede børn bedst sikres, hvis kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning i folkeskoleregi ophæves og danskundervisningen af tosprogede børn i stedet styrkes. Det er vigtigt, at det er muligt for kommunerne at vælge at prioritere anderledes internt i deres egne budgetter, så man kan vælge, at de midler, der i dag anvendes til modersmålsundervisning, skal anvendes til øget danskundervisning. Samtidig synes vi, det er væsentligt at sikre, at tosprogede børn tilskyndes til at gå i dansk børnehave for at træne det danske sprog.

Det, vi først og fremmest må konstatere, er, at det kan altså ikke dokumenteres, at moders-

målsundervisning er mere fremmede for danskindlæringen end en tilsvarende tidlig indsats i dansk. Det har vi Undervisningsministeriets ord for, og vi mener faktisk, det er væsentligt med en øget og tidlig indsats i dansk over for tosprogede børn for at sikre integrationen. Vi tror, det vil være bedre end at opretholde den nuværende ordning med modersmålsundervisning.

Derudover støtter vi os til de mange tosprogede forældre og de indvandrerorganisationer, der har gjort os opmærksom på, at det faktisk er en bjørnetjeneste, vi gør de tosprogede børn ved at tilbyde dem modersmålsundervisning. De siger, at det ville være bedre at udnytte ressourcerne til en forbedring af danskundervisningen, gerne mens børnene er små, og det lytter vi til.

Sprogstimulering og danskundervisning skal efter vores mening sættes i gang i en meget tidlig alder, da det er velkendt, at små børn har en medfødt evne for at lære sprog, indtil de fylder 4 år. Allerede fra barnet er 9 måneder, overstiger dets hjernekapacitet faktisk ofte de voksnes, og så topper den 4-års-alderen. Derfor tror vi, at hvis der sættes ind med en så tidlig sprogstimulering i dansk, er det den rette vej frem.

Det er også derfor, det er meget væsentligt for os, at tosprogede forældre i meget høj grad opfordres til at sende deres børn i vuggestue og børnehave. Leg og samvær med danske børn i en tidlig alder har langt større betydning for, om tosprogede børn lærer dansk, end den indsats, folkeskolerne kan tilbyde, når først børnene har nået skolealderen. Det viser bl.a. analyser fra Stanford University, og det er jo netop det, vi ser i en del kommuner, bl.a. i Ishøj, hvor jeg forstår, at undervisningsministeren var på besøg i en børnehave forleden. Her har man netop valgt at satse på tidlig danskundervisning og satse på, at tosprogede børn starter i vuggestue og børnehave for derigennem at få leget det danske sprog ind.

Jeg kan konstatere af denne debat, som vi jo har haft før her i Folketingssalen, at for første gang er det i hvert fald ekstremt tydeligt, at alle er enige om, at behovet for at kunne dansk simpelt hen er det væsentligste. Jeg har forstået, at alle partier er enige om, at der skal øget fokus på, at det er det at kunne dansk, der sikrer integrationen, og derudover at også alle partier synes, det er væsentligt med en tidlig sprogstimulering. Det ser jeg også som noget positivt. Tænk engang, hvis vi faktisk kunne få sat aldersgrænsen ned fra 4 til 3 år eller måske endnu længere ned.

Det store kardinalpunkt i denne debat er det, som hr. Aage Frandsen fra SF nævnte: Hvad er det, der er bedst? Hvordan lærer børnene bedst? Lærer de bedst ved først at kunne deres modersmål og derefter lære dansk, eller lærer de bedst ved en intensiveret indsats i dansk? Vi henholder os altså til undervisningsministerens svar, hvoraf det fremgår, at der ikke er kendskab til videnskabelige undersøgelser, som viser, at modersmålsundervisning er mere fremmende for danskindlæringen end en tilsvarende tidlig indsats i dansk.

Med hensyn til spørgsmålet om EF-direktivet fra 1977 eller FN's konvention fra 1989 vil jeg sige, at det er jo ikke på nogen måde forslagsstillerens intention, at Danmark skal bryde de direktiver, man én gang har tiltrådt. Men vi mener, det er væsentligt at få set på, hvordan man kan løse opgaven, og her mener vi altså ikke, at kommunerne skal have pligt til at udbyde modersmålsundervisning i den form, det sker i dag. I andre EU-lande kan man snildt overholde direktivet ved at gøre det på en anden og mere smidig måde, end man gør i Danmark, og det synes vi da er værd at tage med.

Sluttelig vil jeg sige, at integrationen af tosprogede i det danske samfund er jo alfa og omega, og den hænger sammen med danskunderskaberne. Derfor er det væsentligt at have øget fokus på det punkt, og jeg har i hvert fald bemærket, at det var der tilsagn om over hele linjen. Diskussionen går så på frivilligheden og om, hvorvidt kommunerne kan vælge at sige, at modersmålsundervisningen ikke skal udbydes, men at man i stedet vil sætte fokus på danskundervisningen, og det er jo så en ting, som jeg ikke tror vi kan blive enige om.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Grunden til, at jeg går herop, er, at under debatten blev jeg lidt nervøs, fordi man snakkede meget om det parlamentariske grundlag, og at der ikke var den store mulighed for at gennemføre forslaget lige nu.

I Dansk Folkeparti synes vi, at det er et rigtig godt forslag, og derfor vil jeg spørge, om jeg måske kunne få – nej, ikke et garantibevis, for det skal man passe på med – men i hvert fald et håndslag på, at hvis vi får en borgerlig regering, bliver dette forslag genfremsat. Hvis vi kunne få bekræftet ét hundrede procent, at sådan forholder det sig, synes jeg, vi har opnået meget i dag. Der er jo ingen tvivl om, at vi får en borgerlig re-

gering, selvfølgelig er der ikke det, og så har vi i hvert fald fået håndslag på, at dette her bliver gennemført.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Ja, det er præcis det samme, som hr. Christian H. Hansen borede i, som jeg godt vil have en bekræftelse på fra Venstres ordfører, fru Gitte Lillelund Bech: Kan fru Gitte Lillelund Bech bekræfte, at hvis der kommer et andet parlamentarisk flertal efter et valg, vil man bryde folkeskoleforliget? Det siger jo sig selv, at det er man nødt til, hvis det er sådan, at man skal ændre reglerne om modersmålsundervisning. Eller er det sådan, som hr. Aage Frandsen sagde, at det er et rent paradeforslag, man fremsætter? Det ville da være interessant at høre.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Fru Gitte Lillelund Bech sagde, at der var en række ting, det var godt at konstatere at der var enighed om: at dansk var vigtigt, at tidlig dansk var vigtigt, og at det i det hele taget var vigtigt at kunne det danske sprog for at kunne fungere i det danske samfund.

Ja, det tror jeg alle partier i Folketinget har ment, ikke bare i dag, men også ved sidste debat og forrige debat og uanset disse debatter.

Det er der enighed om. Kommunerne kan i øvrigt gøre en række af de her ting. De kan bare gå i gang med det i morgen. De kan lave mere danskundervisning, hvis de vil, de kan gå i gang med integrationen i forhold til børnehaver og en række ting, tidligere end de har pligt til. Så der er en masse muligheder.

Det, uenigheden går på, er alene, i hvilket omfang det er en hjælp at få modersmålsundervisningen i forhold til det modersmål, man har fra sin mor, før man lærer dansk. Det er dér, uenigheden ligger. Uenigheden går slet ikke ud på, om vi synes, at det danske sprog er vigtigt at lære for de pågældende. Det er vi enige om alle sammen, og det bliver vi altså ikke mere enige om, fordi der er et forslag, som bl.a. Venstre er forslagsstiller til.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu vil jo sige til hr. Christian H. Hansen, at det med at udstede garantier lader jeg statsministeren om, så jeg vil blot sige, at det er væsentligt for både Venstre og De Konservative at fastslå,

at det her faktisk er noget, vi mener. Vi mener, at kommunerne bør have et frit valg. Det er væsentligt for os at slå fast, at dansk er det sprog, som sikrer integrationen. Det er jo også det, som vi er enige om her.

Med hensyn til at bryde folkeskoleforliget kan jeg kun sige til hr. Carsten Hansen, at det stadig væk undrer mig, at Socialdemokratiet og de øvrige folkeskoleforligspartier på intet tidspunkt det seneste år har bragt denne her sag op, selv om vi har haft i hvert fald to debatter i Folketingssalen. Så derfor kan jeg jo have mine tvivl om, hvorvidt det overhovedet er et spørgsmål, der er værd at diskutere.

Til hr. Aage Frandsen: Jamen det, jeg forsøgte at tilkendegive, var måske, at dér, hvor diskussionen står, er, hvorvidt modersmålsundervisningen giver en bedre base for at lære dansk, eller om den ikke gør. Og der kan jeg nævne mine eksperter, der siger: Det er væsentligt at sætte ind med dansk, med sproget i det land, man bor i, det land, som man skal integreres i, mens hr. Aage Frandsen og andre ordførere kan vælge at nævne andre eksperter og andre undersøgelser, som viser det modsatte.

Så derfor tror jeg ikke, at vi kommer så voldsomt meget videre i debatten med hensyn til, hvad der er det bedste, for vi kan hver især finde undersøgelser, som dokumenterer henholdsvis det ene eller det andet.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg og befolkningen har før set Venstre fremføre nogle synspunkter, og når vi så kom til at skulle trykke på afstemningsknapperne, blev det noget helt andet.

Derfor må man kunne forlange at få et svar – for vi fik egentlig ikke et svar – på, om det her er et paradesforslag, eller om det er et forslag. Venstre vil fremsætte, hvis man får regeringsmagten.

For Dansk Folkeparti er det meget vigtigt, også fordi vi nok skal samle nogle nødvendige mandater til at bakke op om det. Så der kan svares kort og enkelt: ja eller nej.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil bare bede fru Gitte Lillelund Bech om bekræftelse på, at hvis de intentioner, der ligger i beslutningsforslaget, skal gennemføres, så kræver det da, at man sprænger folkeskoleforliget, eller har jeg læst det fuldstændig galt?

Er det ikke sådan, at modersmålsundervisning er en del af det folkeskoleforlig, der ligger? Ergo, hvis det ikke er et rent paradesforslag fra Venstre, så må man jo ifølge ganske almindelig logik, der også gælder for fynboer, sprænge folkeskoleforliget, ellers er det jo ren parade. Det er udstilling af et forslag, man ikke agter at gennemføre, hvis man eventuelt skulle få et parlamentarisk flertal herinde. Det vil jeg da gerne have en bekræftelse på.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg vil godt spørge fru Gitte Lillelund Bech, om det ikke er korrekt, at når Venstres folketingsgruppe og Det Konservative Folkepartis folketingsgruppe stiller et forslag, så er det selvfølgelig alvorligt ment. Og så binder begge folketingsgrupper sig selvfølgelig til at arbejde videre med det, også efter et folketingsvalg. Ellers ville de to folketingsgrupper jo ikke gå ind i det her. Og det er sådan set det løfte og den garanti, begge folketingsgrupper kan give.

Den anden diskussion vil jeg jo helst ikke blande mig i, men blot sige, at forlig plejer at køre indtil et folketingsvalg, og så må man jo drøfte i forligskredsen igen, hvor man står henne.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Selv om jeg jo ikke ville give garantier som statsministeren, så kunne det jo godt være, jeg var lidt ulden i mælet, da jeg svarede før.

Jeg beklager meget, hvis det ikke var tydeligt for hr. Christian H. Hansen, at vi selvfølgelig står bag det her forslag. Selvfølgelig mener vi – det ligger som en del af vores politik – at kommunerne ikke skal have pligt til at udbyde modersmålsundervisning.

Og med hensyn til diskussionen om folkeskoleforliget eller ikke-folkeskoleforliget, så undrer jeg mig stadig væk over, hvis folkeskoleforligsparterne mener, at dette er en del af folkeskoleforliget, hvorfor det så ikke har været bragt på banen for over 1 år siden, hvor vi startede den her debat.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Én ting er, at man fremsætter et forslag i Folketinget og anstændigvis som regel også – som Venstre skriver ved det næste forslag – forudsætter godkendelse i forligskredsen, men noget

andet er at ville have det vedtaget i Folketinget, også selv om de parlamentariske muligheder ikke er herfor.

Og så vil jeg godt spørge fru Lillelund Bech, om det ikke er rigtigt, at folkeskoleforliget fra 1975 løb til 1993, at der var tale om fem partier, og da der kom en regeringsdannelse i 1982, så inddrog man også de nye partier, som var i regeringen, men som ikke var i folkeskoleforligskredsen. Men under alle omstændigheder er de oprindelige partier med, hvis der er tale om et forlig. Og netop når det drejer sig om folkeskoleforliget, er der en tradition for, at dette forlig også varer ud over et folketingsvalg.

Det vil jeg gerne have bekræftet. For ellers betyder det jo, at man pludselig ved næste folketingsvalg også skal tage stilling til, hvordan folkeskolen skal være. Ikke med hensyn til, at vi ikke har lov til at have vores meninger – selvfølgelig har vi det – men det er en helt, helt, helt ny situation, der måske viser sig nu, en forfærdelig situation i forhold til aftaler i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Ja, jeg må jo sige, at når vi ser på Venstres åbne forligsbrud i ganske mange forskellige sammenhænge omkring fripladser til børnene i skolefritidsordninger osv., så kan Venstre jo forvente at få igen med samme mønt.

Derfor er der for mig og Socialdemokratiet slet ingen tvivl om, at det her er en del af folkeskoleforliget. Jeg tror, at samtlige, der er med i folkeskoleforliget, kan bekræfte, at modersmålsundervisningen ligger i folkeskoleforliget.

Så hvis man vil stå fast på det, man har fremsat i dag, og det er jo det, vi lige har fået bevis for, så agter man også at bryde folkeskoleforliget efter et valg. Det er det, vi kan konstatere. Det er det nye i denne debat, i øvrigt det eneste nye, jeg har fået ud af denne debat.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu er jeg jo ikke så gammel som hr. Aage Frandsen, så derfor ved jeg ikke præcis, hvad der foregik fra 1975 til 1982. Det var det tidspunkt, hvor jeg gik i folkeskolen, så derfor må jeg jo sige til hr. Aage Frandsen, at da havde jeg ikke den store opmærksomhed rettet mod, hvilke forlig man indgik i folkeskoleforligskredsen, og hvilke partier der var med.

Men jeg må jo så også sige, at det er mit indtryk, at hvis der sker en ny regeringsdannelse,

en ændring af den parlamentariske situation, så tager man typisk diskussionen i forligskredsen, inklusive de eventuelle nye regeringspartier, der måtte være med. Og så vil det jo være oplagt, at det her er en af de diskussioner, der så må tages i det forum.

Men derfra og så til at sige, at det er et brud på folkeskoleforligskredsen – det vil jeg på ingen måde mene at det er.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg kan forstå på det seneste, at hvis uheldet er ude og vi får et andet flertal i Folketinget end det nuværende, vil Venstre, hvis Venstre er regeringsparti, invitere folkeskoleforligspartierne, som i dag er de partier, vi kender, til et møde og stille forslag om, at man ændrer folkeskoleloven på f.eks. dette punkt.

Og jeg kan også forstå, det vil være sådan, at man ikke agter at ændre folkeskoleloven på dette punkt eller på andre punkter, uanset at der er et flertal til anden side, fordi man vil respektere folkeskoleforliget, som er indgået i 1993. Er det korrekt forstået?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Vi har ingen intentioner om at bryde folkeskoleforliget. Det er jo altså sådan, at Venstre har været en del af folkeskoleforliget de sidste, ja, jeg kan ikke engang sige hvor mange år, men det er i hvert fald mange, ja, siden 1903, så derfor er det i hvert fald ikke vores intention at bryde folkeskoleforliget.

Men derfra og så til at sige, at det her forslag ikke kan komme op, når der er en ny parlamentarisk situation, er at gå langt. Når der findes en borgerlig-liberal regering, synes jeg da, at det er yderst væsentligt at tage det her op til debat i folkeskoleforligskredsen inklusive de nye regeringspartier.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Christian H. Hansen. Jeg skal gøre opmærksom på, at hr. Carsten Hansen og hr. Aage Frandsen har haft tre korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Ja, nu har vi jo en situation, hvor Dansk Folkeparti i hvert fald ikke er med i det her folkeskoleforlig, så uanset hvad vi foretager os, kan det jo ikke blive forligsbrud.

Men jeg kan nu konstatere, og det må jeg så have en bekræftelse af ordføreren på, at det her forslag ikke bliver til noget, fordi man ikke vil bryde folkeskoleforliget, og det vil sige, at Dansk Folkeparti og vælgernes er ført bag lyset.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg tror ikke, der er nogen, der er ført bag lyset her på nogen som helst måde. Jeg vil sige, at vi står som forslagsstillere, og det er faktisk os, der har formuleret en del af forslaget. Vi står stadig fast ved det.

Spørgsmålet er, hvornår det kan gennemføres, og der må vi jo også se realistisk på det. Vi kan jo se allerede nu ved at tælle mandater, at man ikke kan tælle til et flertal inden for det her område på nuværende tidspunkt. Og derudover er det jo væsentligt for os, at vi kan tage det op med de kommende regeringspartier i forligskredsen efter et folketingsvalg.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Nu har jeg ikke gået i samme skole som fru Gitte Lillelund Bech, og det kan da også godt være, man i folkeskolen skulle gøre lidt mere ud af at fortælle om, hvordan det parlamentariske samfund fungerer også herinde.

Men jeg har en fornemmelse af, at et forlig er et forlig, og hvis man, selv om der er et flertal, vil bestemme hen over et forlig og forligsparterne, så bryder man et forlig.

Er det det, vi hører? At Venstre vil gøre alt, hvad de kan, for at bryde det forlig, hvis de får et flertal for det her forslag?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg tror, hr. Henrik Svane har hørt, hvad han gerne ville høre. Det var ikke det, jeg sagde, da jeg stod heroppe. Jeg sagde, at det, der var væsentligt for os, var at markere, at dette her er Venstres synspunkt, og vi regner med, at vi, når vi får en borgerlig-liberal regering, så bringer det op i forligskredsen med de regeringspartier, som vi har dannet regering med.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 74:

Forslag til folketingsbeslutning om øget gennemsnitslighed og åbenhed i uddannelsessektoren.

Af Gitte Lillelund Bech (V), Brian Mikkelsen (KF), Christian H. Hansen (DF) og Tom Behnke (FRI).

(Fremsat 14/12 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Lad det være sagt straks: Det er meget, meget svært at finde på noget at have imod åbenhed og øget gennemsnitslighed. Og derfor har jeg heller ingen reservationer i forhold til, at skoler og uddannelsesinstitutioner stiller relevante informationer om uddannelsens indhold, kvalitet og niveau til rådighed for elever og studerende og andre, som måtte være interesseret i det, og at man også gør det på en tilgængelig måde.

Derimod har jeg endog ganske store reservationer i forhold til den type løsninger, som beslutningsforslaget er udtryk for, nemlig forestillingen om, at de relevante informationer kommer til at foreligge, hvis det bliver en pligt for alle uddannelsessteder at udarbejde et standardiseret informationsmateriale, som indeholder en række fælles indikatorer for uddannelsernes og uddannelsesstedernes kvalitet, og ikke mindst og måske især forestillingen om, at omfattende og detaljerede karakteroplysninger er egnede indikatorer.

Mange af tankerne i beslutningsforslaget er helt i overensstemmelse med regeringens politik. Sammen med amter og kommuner lægger vi